

**ANALÝZA PŘEDVOLEBNÍHO VYSÍLÁNÍ ČESKÉ TELEVIZE, KONKRÉTNĚ POŘADŮ
UDÁLOSTI, KOMENTÁŘE, REPORTÉŘI ČT, 168 HODIN A HYDE PARK Z OBDOBÍ PŘED
VOLBAMI DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ A DO SENÁTU PARLAMENTU ČESKÉ
REPUBLIKY 2010.**

Analýza je součástí monitoringu Odboru analýz televizního vysílání Úřadu RRTV, který mapuje předvolební vysílání vybraných provozovatelů v období před volbami do zastupitelstev obcí a volbami do Senátu PČR 2010, konkrétně v časovém úseku od 7. do 16. října 2010.

Základním smyslem monitoringu předvolebního vysílání je ověřit korektnost informování v období bezprostředně předcházejícím volbám, tedy v období, které má přímý vliv na volební rozhodování diváků/voličů. Analýza jednotlivých pořadů i předvolebního vysílání jako celku by měla odhalit případná odchýlení provozovatelů od povinností uložených jim zákonem o vysílání, zejména pak porušení § 31 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb., který ukládá povinnost provozovatele zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě. Hlavními kritérii při vyhodnocování dodržování zásad objektivního informování byly: vyváženost, nestrannost informování, informační úplnost, konkrétnost, přesnost a korektnost.

Analýza zahrnuje následující pořady České televize: Události, komentáře, Hyde park, Reportéři ČT a 168 hodin z daného období.

UDÁLOSTI, KOMENTÁŘE

ČT24

Hlavní zpravodajsko-analytický pořad ČT. Je vysílán na programu ČT24, v premiéře každý všední den od 22:00 hodin.

Přehled příspěvků, které se tematicky dotkly volební problematiky:

8. října

Trvalé bydliště dokáže u voleb divy

V reportáži je upozorněno na podivné machinace s trvalými adresami voličů, např. v Karlově Studánce, kde se během tří týdnů na jednu adresu přihlásilo 27 lidí, přičemž existuje podezření, že je přivedl Ludvík Zifčák, jeden z místních kandidátů, aby tak zvýšil své šance na vítězství. Zmíněn je rovněž případ karlovarského primátora, který bydlí na venkově, ale je trvale hlášen u svého otce ve městě, aby vůbec mohl kandidovat. **Na závěr reportáže je konstatováno, že i kdyby ovšem tyto praktiky s trvalým bydlištěm byly skutečně prováděny účelově kvůli volbám, nejedná se o porušení zákona.**

12. října

Odbory vs. vláda. Stávkovou pohotovostí proti snížení platů

Příspěvek o sporech ohledně úsporných opatření vlády. Po úvodu, v němž zazní souhrn situace, argumenty obou stran a informace o vyhlášení stávkové pohotovosti, se v diskusi střetnou ministr financí Miroslav Kalousek z pražského studia a z bruselského studia předseda Českomoravské konfederace odborových svazů Jaroslav Zavadil. **V debatě nezazněla přímá zmínka o volbách, nicméně téma je navýsost politicky aktuální, a způsob jeho prezentace může nepochybně ovlivnit smýšlení voličů i vzhledem k volebním rozvahám, a proto byl příspěvek zařazen do tohoto přehledu.** Oba pánové argumentovali ostře proti sobě, **přístup moderátora byl vyvážený**, oba diskutující musel opakovaně žádat o větší stručnost.

13. října

František Adamec odstoupil z volebního souboje

Informace o skutečnosti, že z volebního boje odstoupil František Adamec, lidovecký kandidát do vyškovského zastupitelstva, Reagoval tak na nahrávku zveřejněnou serverem Aktuálně.cz. Vrhá na něj totiž podezření, že před dvěma lety coby radní Jihomoravského kraje vzal 200tisícový úplatek. **Příspěvek má formu neutrálního sdělení**, konstatuje se, že kandidát svou vinu popírá.

14. října

Praktické informace k volbám – jakou funkci má v komunálních volbách „zakřížkování“ kandidáta, jaký je celkový systém voleb a váha preferencí, jak je možno kombinovat volbu strany a jednotlivých kandidátů, jaká je procentuální hranice pro vstup do zastupitelstva, atd.

15. října

Volby - den první. Volby 15. - 16. 10. 2010. Volby na obrazovkách ČT.

Moderátorka konstatuje, že volby zlomily rekord co do počtu kandidátů, přestože v 17 obcích se vůbec nevolí, neboť tamní občané nedokázali najít dost lidí ochotných kandidovat. Obecně a vesměs optimisticky se k volbám v minianketě vyjadřují prezident republiky, kandidáti na primátora Prahy z ODS a TOP 09, kandidát na primátora Brna z ČSSD, ministr vnitra (VV) a předseda KSČM. Dále je citován šéf všeobecně správního odboru na ministerstvu vnitra, že zásadní komplikace, které by závažným způsobem narušovaly průběh voleb, nenastaly. Reportér dále upozorňuje, že si ve volebních místnostech mnoho občanů stěžovalo na složitý systém voleb. **Na závěr moderátorka zve diváky ke speciálnímu volebnímu vysílání ČT**, konkrétně přímý přenos z volebního studia s aktuálním sčítáním hlasů, živými vstupy a debatami s odborníky. Svými reakcemi a otázkami se do vysílání mohou zapojit i diváci. Nejpočetnější v historii budou přímé přenosy z regionů.

HYDE PARK

ČT24

Pořad vysílaný na programu ČT24 je kompletně **interaktivní**. Diváci mají možnosti hostům klást otázky prostřednictvím živých telefonátů, SMS zpráv, nebo přes - Facebook a Twitter, či videodotazy přes portál YouTube. Autoři reportáže připravují dotazy také přednatáčením názorů a otázek veřejnosti v terénu. Pořad se tedy snaží maximálně reflektovat aktuální zájmy a názory nejširší divácké veřejnosti. **Lze konstatovat, že volební tématicke se tento pořad ve sledovaném období zcela vyhnul.**

Přehled hostů v pořadu v daném období:

Jiří Vorlíček, ředitel Masarykova onkologického ústavu

Ivan Hašek, předseda Českomoravského fotbalového svazu

Martin Vychopeň, předseda České advokátní komory

Anna K., zpěvačka

Pavel Chrz, prezident České stomatologické komory

Jacques Rupnik, politolog

*Michal Miovský, vedoucí Centra adiktologie Psychiatrické kliniky 1. LF a VFN
a proděkan 1. LF UK v Praze*

Luboš Kropáček, arabista

Jak je patrné z přehledu hostů, většina vydání pořadu byla **tematicky apolitická**, ve středu zájmu stály zejména problémy medicínské. **Jediným z hostů, který by mohl být zajímavý z hlediska hodnocení předvolebního vysílání ČT, byl politolog Jacques Rupnik.** Ovšem otázky, které na něho směřovaly, vedly debatu – zřejmě záměrně – do jiných, globálnějších a obecnějších oblastí politiky. Rupnik se vyjadřuje k postavení Číny ve světě, k vyhlídkám sociálního kvasu v Evropě, odhaduje, zda lze očekávat kvůli ekonomickým problémům růst extremismu ve světě, hovoří o akceschopnosti Evropské unie, uvažuje, zda hrozí Evropě „řecký vývoj“, či zda lze očekávat sílící vliv euroskeptických stran, zamýšlí se nad úrovní vysokého školství, kritizuje také výroky francouzských politiků o deportaci rumunských a bulharských Romů, atd. **Z hlediska voleb se nedá říci, že by jeho projev prospěl nebo uškodil některé konkrétní domácí politické straně či politickému směru.**

REPORTÉŘI ČT

ČT1

Aktuální publicistický magazín přináší politické, ekonomické i společenské kauzy, hledá zajímavé a divácky atraktivní příběhy z oblasti investigativní žurnalistiky.

Přehled dílů z inkriminovaného období:

4. října

Seznam reportáží:

Výnosná živnost – boj proti korupci

Firma E-institut za absolvování internetového rychlokurzu uděluje úřadům nálepky s nápisem Úřad bez korupce. Kurz má směšnou úroveň. Navíc sama firma E-institut je podezřelá, že se podílela na korupčním chování úředníka ministerstva průmyslu a obchodu.

Stíhání manažerů zkrachovalé Union Banky

Vrchní státní zastupitelství v Olomouci nepodalo odvolání proti zprošťujícímu rozsudku v kauze ostravských uhlobaronů, a teď zastavilo podobně důležitou věc. Jde o stíhání manažerů zkrachovalé Union Banky v čele s bývalým generálním ředitelem Radovanem Vávrou. Stejně jako v prvním případě prosadilo své rozhodnutí i přes nesouhlas dozorujícího státního zástupce z Ostravy.

Vytunelovaný fond zaplatí i stát

Alim Karmov, ruský investor, v devadesátých letech nalákal tisíce podílníků na pohádkové zisky. Po dvou letech učinil veřejné přiznání, že své klienty podváděl, a sám sebe označil za zvíře. Klientům jeho sebelítost nestačila a začali se o peníze soudit. Obvodní soud některým z nich teď odškodnění přiznal. Podle nepravomocného rozsudku by však peníze neměl vyplácet podvodník Karmov, ale český stát.

11. října

Protidrogová koncepce politiků

V Praze žije asi deset tisíc drogově závislých, na drogu si vydělají krádežemi, píchají si ji na veřejných místech, jejich přítomnost celkově obtěžuje okolí. To svádí některé politiky k jednoduchým heslům. Drogy se poprvé v Praze staly volebním tématem, které dosud bylo doménou krajní pravice. Situace se vyhroutil především na Praze 5, kde si lidé nepřejí kontaktní centrum pro drogově závislé. Nabízí se otázka, zda se politici vezou na vlně populismu jen kvůli volbám, nebo jde o hlubší změnu dosavadní protidrogové koncepce, kterou má Praha podle odborníků na slušné evropské úrovni.

Tato reportáž jako jediná z celého sledovaného období má předvolební tematiku.

Jde především o příběh bývalého narkomana, klienta drogové poradny a centra Sananim. Tato poradna funguje po nuceném vystěhování z Prahy 7 na Praze 5, kde je terčem útoků místních obyvatel. Pracovníci a klienti Sananimu se obávají, že v populistické vlně před volbami se politici budou snažit o lacinou represii proti drogově závislým, což může vést až k likvidaci Sananimu na území Prahy 5. Nejdříve je konstatováno, že prakticky všechny strany vyrukovaly na Praze 5 do voleb s tvrdou protidrogovou dikcí. Jsou zobrazeny billboardy všech hlavních subjektů. Dále je konstatováno, že dříve využívaly tuto problematiku k populistickým gestům pouze zástupci krajní pravice (archivní záběry projevů členů SPR-RSČ). Zmíněný klient Sananimu se pak vydává osobně zjistit spolu s reportérem, jaký je postoj jednotlivých kandidátů a stran k této problematice konkrétně na Praze 5.

Michal Šesták, kandidát ČSSD, vyslovuje názor, že nelze k drogově závislým přistupovat s příliš velkou tolerancí, důležitá je také rázná a represivní politika, zamezování páchání trestné činnosti závislých. Na svých plakátech hovoří o vyhánění drogově závislých, vedení ČSSD se od této rétoriky distancovalo, sám kandidát na ní nevidí nic špatného.

V nedávné době došlo k útoku neznámých pachatelů na Sananim, kdosi velkým kamenem rozbil okno a poškodil místnost. Radní Prahy 5 za ČSSD Milan Kudrys k tomu říká: „Pokud je to forma protestu místních, tak samozřejmě je to forma, se kterou nelze souhlasit, ale zároveň se jí nelze nedívat.“ Ze stavby věty logicky plyne, že respondent chtěl použít výraz „dívat“ namísto „nedívat“, tedy že minimálně relativizuje odsouzeněhodnost vandalského útoku.

Kandidát Zemanovců Vladimír Honig říká, že v zájmu našich dětí je žádoucí nulová tolerance fetišákům. Vyslovuje názor, že narkoman není nemocný člověk, ale je závislý zcela dobrovolně.

Mírnější rétoriku zvolil Rudolf Blažek z ODS, na plakátech uplatňuje slogan „Tvrdší postoj za prodej drog dětem“, žádá v tomto směru zpřísnění trestního zákona.

Názory dalších subjektů jsou prezentovány prostřednictvím klienta Sananimu, který konstatuje, jaké zkušenosti má s jednáním s představiteli Věcí veřejných (zcela obecné, nic neříkající proklamace) a TOP 09 (navrhují konkrétnější kroky, spolupráci s podprahovými centry a v nezbytných případech s policií).

Dále hovoří bývalý primátor Pavel Bém. Je konstatováno, že jím založená pražská protidrogová politika má podle odborníků evropskou úroveň a je možné, že nyní bude její další realizace ohrožena.

Na závěr reportáže konstatuje Ivan Douda z centra DROP-IN, že většina politiků je před volbami méně příčetná a ustupuje tlaku voličů.

Reportáž poukazuje na nebezpečí, jdoucí napříč politickým spektrem, že populismus a snaha za každou cenu se zalíbit většinovým názorům voličské veřejnosti může někdy vést k ohrožení prospěšných a žádoucích projektů a ve svém důsledku může být značně kontraproduktivní.

Ekozakázka za desítky miliard

Jednu z největších zakázek v historii ČR dlouhodobě sleduje reportérka Jana Neumannová. Stát musí zaplatit ekologické škody za bývalé státní podniky prodané v devadesátých letech do soukromých rukou. Zakázky na odstranění těchto škod jsou sloučeny do jedné tzv. ekologické superzakázky, pro vítěznou firmu se otevřou možnosti velkých zisků. Reportéři se snaží mapovat, zda ministerstvo financí postupuje v rozhodování o této zakázce objektivně, předvídatelně a dostatečně transparentně.

Chátrající památka vysílač Ještěd

Slavný vysílač na Ještědu od architekta Karla Hubáčka chátrá. Potřeboval by regenerační kůru, jenže v tuto chvíli není nikdo, kdo by na ni dal peníze. České radiokomunikace, kterým stavba patří, se zajímají čistě o svůj byznys - tedy o vysílání televizního a rozhlasového signálu z útrob věže, nikoli o záchranu pláště. Kraj zase vyčleněné peníze utratil za silnice a zdravotní poplatky.

168 HODIN

ČT1

Komentovaný přehled událostí, souhrn dění v týdnu, premiérově vysíláno vždy v neděli večer na programu ČT1. Autoři se snaží dění nejen na domácí politické scéně reflektovat s nadhledem a humorně. To platí zejména o závěrečné poznámce, nazvané Malostranské korekce, která v ironické nadsázce mapuje dění zejména v parlamentu. V inkriminovaném období byl odvysílán jeden díl pořadu:

10. říjen

Přehled příspěvků (žádný se netýká voleb):

- Příběh ženského spolku Lata Brandis Ladies Club - elitní dámský klub vybíral peníze na charitu, ale vynakládal je na charitu v minimálním množství, využití zbytku peněz je předmětem šetření.
- Problematika umělého oplodnění stále vyvolává vášně v odborné i laické veřejnosti.
- Reportáž o nejhorší ekologické katastrofě v historii Maďarska.
- Životní příběh Tibeťana, který v Poděbradech studuje výpočetní techniku.

Textový přepis Malostranských korekcí, kde jsou ironizováni politici napříč pravolevým spektrem:

Miroslav Korecký:

„Volby jsou za dveřmi a opatrným, i když velkoprostorovým způsobem do něj zasáhl i čerstvý čtyřiasedmdesátník Václav Havel. Bývalý prezident a jeho odhad volebních šancí se v minulosti staly hotovou legendou. Kterou stranu podpořil, ta tragicky prohrála. Ze scény tak postupně před Havlovýma očima mizely občanské hnutí ODA, Unie svobody, Naděje nebo naposledy Strana zelených. Tentokrát se exprezident omezil jen na obecnou formulaci, že nevolí mafíány, tunely či nevěstince. Všichni politici myšlenkově spříznění s Havlem si určitě oddechli. Ulevilo se asi i současnému prezidentovi. Svě rozpuštění totiž oznámila anonymní recesistická skupina, která se sdružovala kolem internetového serveru Hradní partička. Ten od loňského podzimu nenechával na Václavu Klausovi nit suchou a proslavil se třeba tím, že falešnými hradními dokumenty opakovaně dokázal oklamat média i lidi z blízkého okolí prezidenta. Teď je všemu konec. Hradní partička složila zbraně, protože prý není schopna soutěžit s recesí a satirou, které denně předvádějí prezident a jeho tým. Tak snad bude i dál na Hradě veselo. Veselo je ale tradičně i pár set metrů nad Hradem, v Černínském paláci. Ministr zahraničí Karel Schwarzenberg je totiž rozený diplomat. Tento týden odjel na pracovní cestu do Ameriky a tam bezelstně přiznal, co bylo jejím hlavním důvodem. Ve washingtonské čtvrti Georgetown je totiž obchůdek, v němž prý kníže nejraději nakupuje tabák do své dýmky. "Vedle toho jsem se tam setkal s nějakou paní Clintonovou, ale důležitější je tam ten krám," složil ministr s nonšalancí sobě vlastní kompliment své americké kolegyni. Úplně jiné starosti má bývalý eurokomisař Vladimír Špidla. Rád by totiž s podzimními volbami znovu vtrhl do domácí politiky. A pustil se do toho s vervou. Kudy chodí, tudy hlásá, že Nečasova vláda rozpoutala konzervativní revoluci a že se jednou ráno probudíme a zjistíme, že žijeme v americkém státě Idahu. Špidlovou slabinou ovšem je, že z něho až příliš číší, že se minulých 5 let živil v Bruselu hlavně řečením na nespočetných a nekonečných konferencích a seminářích.“

Vladimír Špidla:

„Dostal jsem limit 10 minut, takže to je poněkud málo, ale myslím si, že se to dá alespoň v zásadě zvládnout.“

Miroslav Korecký:

„A české vládě, respektive jejímu mluvčímu Martinu Kupkovi, se geniálním tahem podařilo odstranit jeden vážný ministerský handicap. Geniální řešení totiž bývají ta nejjednodušší. A když Nečasova vláda od samého začátku čelila kritice, že v ní není ani jedna žena, přistoupil mluvčí k netradičnímu řešení. V poslední tiskové zprávě kabinetu totiž použil u ministrů alespoň ženskou koncovku příčestí minulého, což by feministkám k zacpání pusy mohlo stačit. Ovšem pozor, spojení ministři udělaly s Y na konci může také znamenat, že ministři jsou neživotní. A za prozrazení takového tajemství by premiér svého mluvčího určitě nepochválil.“

Nora Fridrichová:

„A na závěr tu máme brněnského primátora. Roman Onderka ve čtvrtek na vlastním těle přesvědčoval veřejnost, jak se nemá přezdívat novým hodinám na náměstí Svobody.“

Roman Onderka, primátor města Brna

„Co se týče toho názvu, to si neodpustím. Já nevím, ale já se každé ráno sprchuji a věřte mi, že když se tak na to dívám, tak je to úplně něco jiného. Chci říci, že na náměstí Svobody je hodinový stroj, který je z ušlechtilého

kamene a nemá s falusem nic společného.“

Nora Fridřichová:

„A co vidíte ve sprše vy? Já tedy sprchu. Dobrou noc.“

Závěr:

Závěrem analýzy předvolebního vysílání České televize, respektive pořadů Události komentáře, Hyde park, 168 hodin a Reportéři ČT z období před podzimními volbami 2010, je konstatování, že volební tematice bylo v těchto pořadech věnováno minimum prostoru, a že v žádném vydání těchto pořadů v období od 7. do 16. října 2010 nebylo shledáno porušení zákona o vysílání.